

KommunstyrelseförvaltningenIna Lindström
ina.lindstrom@harnosand.seDatum
2022-03-15Diarienummer
Ju2022/00209Ert datum
2022-04-20Er referens
2022-000046

Remiss - Säkerhet och tillgänglighet vid val

Sammanfattning

Härnösands kommun har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet "Säkerhet och tillgänglighet vid val". Det är välkommet att se över samordningen av säkerhetsfrågor och rutiner för samordning av och rapportering av incidenter i samband med val. Även frågan om tillgänglighet för grupper som idag har svårt att utnyttja sin rösträtt är otroligt viktig att lyfta.

Härnösands kommun delar i det mesta betänkandets slutsatser men anser att det finns delar som är viktiga att problematisera och resonera ytterligare runt. En sådan del är de digitala röstkort som föreslås i betänkandet. Det är en god tanke men eftersom de inte fungerar vid förtidsröstning kommer andelen röstkort som måste skrivas ut i förtidsröstningslokalen vara stor.

Det är mycket välkommet att samordna och säkerställa likvärdigheten runt valen. Därför anser Härnösands kommun att det är viktigt att det finns en central myndighet som ansvarar för tydliga riktlinjer och bedömningsunderlag för att slippa godtycklighet och oklarheter.

Allmänna reflektioner

Rekrytering och utbildning av röstmottagare

Det blir svårare och svårare att rekrytera ordförande och vice ordförande i valdistrikten. Härnösands kommun har höjt arvodena men arbetsmiljön, särskilt arbetstiderna är ett hinder. Det finns orsaker till att vi har arbetstidslagar, men dessa åsidosätts helt på valdagen. Valnämnden ska säkerställa att röstmottagarna har en godtagbar arbetsmiljö. Den fysiska miljön är sällan ett problem, men om arbetstid innefattas blir det svårt.

Överklagande av val

Härnösands kommun delar betänkandets slutsats att det ökade antalet överklagningar inte ska mötas genom att inskränka rätten att överklaga, utan genom ökade resurser och informationsinsatser. Det är också mycket positivt att det med största sannolikhet kommer att finnas ett formulär för att kunna överklaga ärenden till valprovsningsnämnden. Ett färdigt formulär kommer med stor sannolikhet minska antalet oklara och ofullständiga ärenden.

Digitala röstkort

Betänkandets förslag om att det ska vara möjligt att skicka röstkort digitalt till de som har en digital brevlåda är i grunden positivt. För det som väljer att rösta i sin vallokal på valdagen är detta mycket positivt. Dock ser Härnösands kommun att det finns en problematik med de som väljer att förtidsrösta då ett utskrivet röstkort måste finnas för att kunna användas som adressbärare.

I 2018-års val valde 46 procent i Härnösand att förtidsrösta. Det finns skäl att tro att den siffran kommer att öka. Att då ha en hantering som innebär att röstmottagarna vid förtidsröstningen manuellt ska skriva ut röstkort kommer att kräva stora resurser och ta tid.

Ett förslag på lösning är att röstkortet förses med en OR-kod som den röstande kan skanna och få utskrivet i en automat i anslutning till röstningslokalen så att inte processen med själva valet försinkas.

Härnösands kommuns kommentarer till förslagen

5.6.2 Bedömning av talerätten

Härnösands kommun tillstyrker förslaget.

Med hänsyn på det ökande antalet överklaganden som inkommer vore det logiskt att kräva att vissa formalia är uppfylld för att ett överklagande ska hanteras. Att ett överklagande ska innehålla uppgifter om den klagandes personnummer och den information som behövs för att det ska gå att komma i kontakt med klaganden är en sådan formalia som Härnösands kommun menar borde vara ett krav.

7.7.2 Valmyndigheten får ett uppdrag att ta fram och upprätthålla en vägledning med samlande regler och rekommendationer för tillgänglighet vid val

Härnösands kommun tillstyrker förslaget.

Det är mycket positivt att det tas fram gemensamma riktlinjer för att på sätt öka likvärdigheten och minska risken för lokala avvikelser. Det är även mycket positivt att riktlinjerna tas fram i samverkan med berörda organisationer och myndigheter.

7.7.3 Valmyndigheten ska samla in och publicera uppgifter om val- och röstningslokalernas tillgänglighetsstatus och om ambulerande röstmottagare

Härnösands kommun tillstyrker förslaget.

Det är positivt att det synliggörs vilken tillgänglighetsstatus de olika vallokalerna har. Här är det dock viktigt att det finns tydliga checklistor och instruktioner för hur tillgänglighetsstatusen ska bedömas så att det inte riskerar att bli en subjektiv bedömning.

7.7.5 Fler målgrupper ska kunna använda ambulerande röstmottagare

Härnösands kommun tillstyrker förslaget.

Det är mycket positivt att ersätta möjligheten att rösta med lantbrevbärare med möjligheten att rösta via ambulerande röstmottagare.

Det är viktigt att komplettera detta med ett regelverk runt röstning så som sluttid för röstningen. Härnösands kommun understryker vikten av att den som vill rösta med ambulerande röstmottagare på valdagen måste föränmäla detta för att ge valnämnden en chans att planera dagen. Framförallt gäller det kommuner som har en större geografisk yta.

Andreas Sjölander (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Härnösands kommun